

Grundlovens § 25 opstiller jo som Betingelse for Lovligheden af en foreløbig Lov for det første, at der foreligger et særdeles paatrængende Tilfælde, for det andet, at Rigsdagen ikke er samlet, for det tredje, at Loven ikke efter sit Indhold strider imod Grundloven, og for det fjerde kræves det, at Loven forelægges rettidigt. Det sidste er jo umodsigelig sket, ellers vilde Loven være bortfaldet. At Loven ikke efter sit Indhold strider imod Grundloven, skal jeg ogsaa gerne for mit Vedkommende indrømme, man kan ikke sige, at der er truffet nogen Bestemmelse, som efter sit Indhold strider imod Grundloven, selv om visse Bestemmelser efter mit Skøn nok gaar de rette Ejeres Interesser lovlig nær. Jeg skal heller ikke gøre Ophævelser over, at man ikke sammenkaldte Rigsdagen, hvilken Udvej jo havde staaet aaben, da Diskontobanken brød sammen; jeg vil i og for sig finde det rigtigt, at man ikke gjorde dette. Tilbage bliver da altsaa bare Spørgsmaalet, om man nu kan sige, at der har været de særdeles paatrængende Omstændigheder, som retfærdiggør Udstedelsen af en foreløbig Lov.

Skulde man være gaaet den almindelige Vej, som Lovgivningen foreskriver, skulde der jo, naar Banken standsede sine Betalinger, være sket enten en Konkursbehandling eller ogsaa en frivillig Likvidation, og vor nye Banklov af 1919 giver jo ogsaa udtrykkelig Anvisning paa begge disse Muligheder. Den siger endda med Hensyn til Konkursbehandling, at der kan beskikkes særlige Skiftekommissarier til Behandling af Boet under lettere Betingelser end de almindelige.

Nu er det jo ikke tilstrækkeligt til at fravige Lovgivningens normale almindelige Vej, at man kan paavise, at det kan være hensigtsmæssigt og praktisk at gaa den Vej, som anvises i den foreløbige Lov. Derfor er det ikke nok til at retfærdiggøre den foreløbige Lov, at man henviser til, at en Likvidationsbehandling som den, der her er foreskrevet, har praktiske Fortrin fremfor den almindelige Konkursbehandling. Dette er i og for sig efter mit Skøn rigtigt, og de praktiske Erfaringer viser jo ogsaa, at naar Aktieselskaber bryder sammen, er det rent undtagelsesvis, at der sker Konkursbehandling, i Sammenlig-

ning med de Tilfælde, hvor der finder en fredelig Likvidation Sted. Det sidste er langt det hyppigste, og det turde være Udtryk for, at det praktiske Liv har følt, at ved Aktieselskabers Sammenbrud vil Likvidationsvejen være at foretrække.

Spørgsmaalet er altsaa: Har det ikke blot været praktisk at gaa denne Vej, men har det været samfundsmæssig nødvendigt? Her stiller Forholdet sig efter mit Skøn saaledes, at man maa sige, at Hensynet til Bankens Forbindelser — ikke just Hensynet til at skaffe det størst mulige Udbytte til Aktionærerne eller Indskyderne, men Hensynet til de mange Forbindelser, Banken har, og de store Indgreb og Forstyrrelser, som dens Standsning kunde volde, dette Hensyn ikke at forøge en allerede tilstedeværende Uro — kan begrunde Nødvendigheden, en praktisk Nødvendighed for, at man har udstedt Loven.

Jeg vil altsaa sige, at efter mit Skøn kan det ikke med Rette paastaas, at Betingelserne i Grundlovens § 25 ikke skulde være opfyldt. Jeg vil derfor ikke rette Kritik mod Loven ud fra det Synspunkt, at den skulde være grundlovsstridig, thi det mener jeg ikke er holdbart.

Der nævnes i Motiverne — og den højtærede Statsminister nævnte det ogsaa i sin Forelæggelsestale — at det, man havde ønsket at hindre, var, at enkelte Kreditorer skulde kunne skaffe sig Særfordele ved at gaa den af Loven anviste Konkursvej. Nu er det naturligvis ikke Meningen — og det gaar jeg ogsaa ud fra, at den højtærede Statsminister ikke hermed har villet sige —, at ved den almindelige Konkursbehandling skaffer visse Kreditorer sig uberettigede Fordele. Hvis man var gaaet den almindelige Konkursvej, var Kreditorerne jo efter Konkursordenen blevet stillet netop i den Rækkefølge, de har Krav paa, saa dette havde ikke givet Anledning til nogen som helst uberettiget Særfordel for enkelte Kreditorer. Derimod er det rigtigt, at hvis man var gaaet den Vej, som man ellers plejer at gaa, den frivillige Likvidations Vej, var det en ret usikker Stilling, der derved indtraadte. Ved en saadan Likvidation er det saaledes, at saa længe Kreditorerne ikke alle har givet deres Samtykke, staaer Likvidationskomiteen udsat for, at en enkelt Kreditor truer med at begære Konkurs eller med at gøre